Мұхтар Әуезов
“Көксерек”
(хикаяттан үзінді)

(1897-1961)

Сабақтың тақырыбы: Қасқыр – табиғат – адам

Сабақтың мақсаты:

1. **Білімділік:** Әңгіме мазмұнын меңгерте отырып, ондағы берілген өзекті ойды анықтау.

2.Дамытушылық: Жазушының аң мен адам арасындағы тартысын суреттеуі арқылы тіршілік үшін күрестің өте күрделі де қиын әрекет екенін дәлелдеу. Өз пікірлерін қорғауға дағдыландыру.

3.Тәрбиелік: Табиғатты сүюге, оны қорғауға баулу. Жақсылыққа, ізгілікке тәрбиелеу.

Сабақ түрі: сот сабағы

Әдісі: сұрақ-жауап, талдау, пікірлесу

Көрнекілігі: слайдтар, интерактивті тақта, тірек-сызбалар

Барысы: 1. Ұйымдастыру кезеңі

а/амандасу ә/түгендеу б/сот сабағына дайындалып келу

2.Негізгі бөлім

1. Қараадыр қасқырлар мекені. Тағылар тірлігі.

2. Адамдар шабуылы. Бөлтіріктер тағдыры. Қаталдық.

3. Бөлтіріктің Көксерек атануы. Оның адамдардан көрген жәбірі.

4. Көксерек және Құрмаш. Сәбидің таза көңілі, мейірімі.

ә) Көксеректің ауылдан кетуі. Ұядастарымен тез табысуы. Тағылардың

6. Көксеректің жойқын, дүлей күшке айналуы. Қараадыр еліндегі мазасыздық.

7. Құрмаштың қазасы. Көксеректің жазасын тартуы. Әже зары.

Сот

Қорғаушылар

Айыптаушылар

Ауыл тұрғындары Құрмаш Әжесі Құрмаштың әкесі Көксерек

Шығарманың тақырыбы: Табиғаттың өз заңы бар, өзіндік ерекшелігі бар. Оны адамдар түсіне білуі қажет.

Шығарманың идеясы: Күллі тіршілік атаулының құтты қоныс мекені, алтын ұясы, талбесігі - табиғатты аялау.

Шығармадағы тартыс: зұлымдық пен мейірімділік арасында

Қорытынды:

Қымбатты оқушылар

Жер - бәріміздің ортақ үйіміз.

Ол аңға да, адамға да жетеді.

Сыйысып, сыйласып, тату өмір сүрейік.

Болашақта еліміздің ертеңін ойлар

осындай күрделі мәселелерді шеше

алатын

азамат болып өседі деп сенім білдіремін.!

3. Үй тапсырмасы: Шығарманың шығу тарихымен танысу.

Қасқырлар өмірі туралы хабарлама жазу.

«Қасқыр неге ұлиды?»

(ертегі не әңгіме жазу)

4. Бағалау.

Дала тағылары мен адамдар іс-әрекетіндегі ұқсастық

Әңгіме бойынша Көксеректің ауылдағы өмірі мен тағылық өмірін салыстыр

Ауыл өмірі

2 мезгіл ас ішеді, иттердің бәрі Өш, тұрғындарға да ұнамайды. Ұрлап жесе ұрады.

Тағылық өмір

Емін-еркін өмір сүреді. Жортуылдарға шығады. Малға шабады. Ұяластарымен табысты. Еркіндікте.

*** Көксерек туралы ел адамдары не дейді?**

*Көксеректі жауыздыққа итермелеген де, Құрмашқа ауыз салдырған да қандай жағдай?

***Қасқырлар туралы қандай әңгіме білесіңдер?**

Табиғатты қорғау заңы

Жер – біздің ортақ үйіміз. Оның бетіндегі тіршілік иелері – біздің бауырларымыз. Біз олар үшін жауаптымыз. Ол үшін: Ауаны ластамау керек, құбырлардан шығатын түтінге шектеу қою керек. Әлекселерді қаладан шығарып, лақтырып тастамай, жерге көму жөн. Өсімдіктерді жұлмау керек. Қайта олардың өсуіне жағдай жасау керек.
Тал егу, гүл өсіруді көбейту.
Құзғындар мен жыртқыш аңдарды өлтіре бермеу керек.
Техниканы бір күнге тоқтатып алу жөн болады.
Өзендер мен көлдерді, теңіздер мен мұхитты мұнай қалдықтарынан тазартып,
балықтар мен жәндіктердің өмір сүруіне көмектесу керек.
Қызыл кітапқа енген аң мен құсты, өсімдік пен жәндіктерге тимеу керек. Бұлақтардың көзін ашқан жөн.

Табиғатты қорғауға жердің әр тұрғыны міндетті.